Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 7, 1978 No. 126. VOL. LXXXV.

ПРОФ. Д-Р МАТВІЙ СТАХІВ, ВИДАТНИЙ НАУКОВЕЦЬ, ПУБЛІЦИСТ ТА ПОЛІТИЧНИЙ І СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ПОМЕР НА 83-МУ РОЦІ ЖИТТЯ

Минулої п'ятниці, 2-го червня 1972, в домі свого сина д-ра Ярослава в Каліфорнії помер у сні на 83-му році життя св. п. проф. д-р Матвій Стахів, один з найвидатніших українських науковців, публіцистів та політичних і суспільно-громадських діячів протягом останнього півсторіччя. Осиротив дружину пані Франку та сина д-ра Ярослава, відомого молодого інженера-океаніста і винахідника, з дружиною і двома дітьми. Приватний похорон заповіджено на 15-го липня ц. р. з похоронного заведення М. Насевича у Філядельфії на цвинтар у Факс Чейс в Дженкінставні біля Філядельфії.

Св. п. проф. д-р Матвій Стахів народився в Зборівщині в Західній Україні 30-го листопада 1895-го року. Брав активну участь в Українських Визвольних Змаганнях під час Першої світової війни як старшина Української Галицької Армії. В 1924-му році закінчив дипломом доктора правничі і суспільно-економічні студії на Карловому університеті в Празі. Повернувшись до Львова, вже в 1925 році став редактором тижневика „Громадський Голос", бувши рівночасно генеральним секретарем Української Радикальної партії. Був директором Народного Університету Самоосвіти у Львові, в рямках якого видав кільканадцять своїх праць з історії і державництва. Був заступником голови Спілки Українських Письменників і Журналістів у Львові. На еміграції в Німеччині в 1946-му році став доцентом і опісля професором державного права в Українському Вільному Університеті. Переїхавши на постійне поселення в Америці, в 1949-му році став головним редактором тижневика „Народна Воля", офіційного органу братського Українського Робітничого Союзу і на тому посту працював аж до відходу на емеритуру в 1969-му році. Був членом Екзекутиви УККА та співосновником і членом Секретаріяту СКВУ. Був президентом Наукового Т-ва ім. Шевченка в Америці та Ради Наукових Товариств ім. Шевченка. Був головою Спілки Українських Журналістів Америки. Є автором понад 30 книг з історії України, зокрема з часів української державности, як і автором безлічі розвідок, статтей і коментарів на політичні, культурні, наукові та суспільно-громадські теми, що мало великий, часом рішальний вплив на розвиток української політичної думки. Його відхід у вічність глибоко відчує вся українська спільнота, зберігаючи на завжди світлу пам'ять про нього.

Св. п. проф. д-р Матвій Стахів

ВІДЗНАЧЕНО ЮВІЛЕЙ 35-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

Союзівка-Кергонксон, Н. Й. (О. Л-ий). — Цьогорічний ювілей 35-річчя створення Української Дивізії в часі Другої світової війни відзначено заходами Головної Управи Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії та Крайових Управ Братства ЗСА і Канади в днях 13-го і 14-го травня ц. р. на оселі УНС Союзівка поширеним ювілейним пленарним засіданням Головної Управи Братства, виставкою „Дивізія у знімках", Ювілейним Бенкетом з участю понад 350 осіб та торжественними Богослуженнями.

У Пленарному засіданні Головної Управи Братства в суботу, 13-го травня, взяли участь члени Головної Управи, Крайових Управ у ЗСА і Канаді та представники поодиноких Станиць Братства. На маргінесі звітів із діяльности Братства, що їх зложили голова Головної Управи Братства д-р Роман Дражньовський й голова Крайової Управи в Канаді ред. Василь Верига, голова Крайової Управи у ЗСА мгр Богдан Артимишин та представники журналу „Вісті комбатанта", його редактор д-р Мирослав Малецький і адміністратор Богдан Бігус, на нарадах обговорено ряд організа-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Українці Клівленду відзначать 50-річчя УЗО

Клівленд. (рід). — Як було вже свого часу інформовано, цього року сповняється п'ятидесятиріччя Українських Злучених Організацій у Клівленді,Огайо, Відділу Українського Конгресового Комітету Америки. Щоб відзначити цей золотий ювілей, з уповноваження цьогорічних Загальних Зборів УЗО, зборі делегатів УЗО, 21-го квітня 1978 оформили Ювілейний Громадський Комітет та водночаз вибрали Діловий Комітет, що має перевести заплановану програму ювілейного відзначення. Програма ця в основному така:

Неділя, 24-го вересня 1978, в Українському Культурному Городі у Клівленді всі етнічні групи цього міста, об'єднані в Федерації Культурних Городів, вшанують українців з нагоди ювілею УЗО. Українці будуть господарем цьогорічного т. зв. „Світового Дня".

Субота, 30 вересня 1978, в астродомі парафії св. Йосафата в Пармі відбудеться ювілейний бенкет і вечерниці. Тоді відбудеться також виставка українських друків і видань, що появилися у Клівленді.

Неділя, 3-го грудня 1978 — Український фестиваль. Його виконавцями будуть місцеві ансамблі і поодинокі особи.

Звичайно, в ювілейні відзначення буде включена також релігійна частина. Уже намічено започаткування декади перед 1.000-річчям Хрищення Руси-України (988—1988), що мало б відбутися 13-го серпня 1978.

З нагоди цього 50-річного ювілею появиться пам'яткова книга „Українці у Великому Клівленді та Українські Злучені Організації, 1928 — 1978". У цій книзі, редактором якої є Степан Кікта, має появитися матеріял, що ілюстрував би життя українців від часу їх поселення у Клівленд (1890-ті роки), а зокрема останніх п'ятдесят років — час дії Українських Злучених Організацій.

Для кращої інформації місцевого громадянства про підготову цього золотого ювілею і справнішої координації дії почали появлятися „Вісті УЗО", покищо неперіодично, перше 8-сторінкове число якого появилося 14-го травня 1978, за редакцією Степана Кікти.

УКРАЇНЦІ ВШАНУВАЛИ ДЖОНА ДІФЕНБЕЙКЕРА ПОЧЕСНИМ ДОКТОРАТОМ УВУ

Саскатун, Саск. (УВУ). — День 19 травня 1978 р. увійде в рівній мірі в історію Українського Вільного Університету, що й Університету Саскачевану: в цей день відзначив УВУ кол. прем'єра Канади (1957 — 63) Джона Діфенбейкера почесним докторатом політичних наук за його великі заслуги для українського народу, насамперед для дальшого розвитку української культури на терені Канади, на тлі його історичних заслуг для всієї канадської спільноти та цілого людства. Урочистий акт промоції мав місце в Саскатуні, в приміщеннях Саскачеванського Університету, що його довголітнім канцлером є Дж. Діфенбейкер, який — до речі — закінчив свого часу у ньому свої студії, здобуваючи по черзі титули бакалавра і магістра гуманістичних на-

Джон Діфенбейкер

ук (1915 згл. 1916 р.) та доктора прав (1919). Саскачеванський Університет відзначить свого заслуженого Алюмна й Керівника будовою спеціяльного студійного центру, в якім буде

(Закінчення на ст. 4-ій)

Академія св. Василія Великого одержала акредитацію

Філядельфія. — Сестра Доротея Анна, директорка Академії св. Василія Великого подала до відома 25 травня, 1978 р., що Комісія Середніх Шкіл і Університетів признала акредитацію Академії св. Василія Великого.

Ця акредитація є висліддом дворічної праці учителів і студентів Академії Сестер Василіянок, щоб запевнити, що школа не лише задовольняє потреби учнів і суспільства, але теж задержує високий рівень навчання, який вимагає бюро акредитації Комісії Середніх Укіл.

Коли учительський збір Академії був певний, що виконав усі вимоги, через три дні Комітет з тринадцяти професійних педагогів відвідували школу.

Дискутуючи евалюацію і акредитацію Академії св. Василія Великого, директорка Сестра Доротея Анна сказала, що Комісія Середніх Шкіл хвалила філософію нашої Академії. Комісія заявила, що філософія віддзеркалюють організацію та можливості досягнень і це було очевидним у відношенні адміністрації, учительського збору і студентів. Комісія теж підкреслила, що візантійський обряд і задержання українських культурних надбань причиняється до більшого зрозуміння єдности. Релігія і кляси чужих мов віддзеркалюють тривалу етнічну свідомість Академії. Комісія звернула окрему увагу на короткі лекції, що підготовляють всіх студентів до дев'ятої кляси до чотирьох модерних мов, включно з українською.

Комісія поставилася прихильно до завдань, які школа надає Студентському Клюбові, їй подобався запал, з яким студенти беруть участь у всіх починах школи, включно з проєктами харитативного характеру, що дає їм змогу практикувати теорію кляс релігії.

Адміністрація, учительський збір, студенти та працівники гарно удержаного будинку Академії, одержали признання.

УКРАЇНЦІ І ЖИДИ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ПЕРЕВЕЛИ СПІЛЬНО ОРИҐІНАЛЬНУ АНТИСОВЄТСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Протестаційний українсько-жидівський корабель з відповідними написами під час антибольшевицької демонстрації у філядельфійському порті.

Філядельфія (Я. Татомир). — Дня 28-го травня відбулася у великому філядельфійському порті ориґінальна протибольшевицька демонстрація з нагоди побуту у тому порті совєтського корабля „Одесса". Демонстрацію цю влаштували спільними силами Комітет Оборони Валентина Мороза та жидівський Комітет допомоги совєтським жидам. Обидві ці організації винайняли малий прогульковий корабель „Райдуга", удекорували його дбайливо приготовинами гаслами і підплили до „Одесси" так близько, як дозволяли на це моторові човни прибережної поліції та човни охорони морського побережжя.

Уздовж горішнього поверху „Райдуги" було натягнене довге на 20 стіп полотно із написом „Свобода українцям і євреям". Нижче цього було друге полотно із подібним написом в англійській мові. Кілька менших полотен із відповідними гаслами були розтягнені по другому боці кораблика.

„Райдуга" перебувала біля „Одесси" протягом двох з половиною годин. У тому часі учасники демонстрації передавали гучномовцями відповідні гасла.

В українській групі ми бачили членів Філядельфійського Комітету Оборони Мороза, членів новоствореної Української Ліги проти, знеславлювання та шкільну молодь. Було теж кілька білих круків з-поміж старшого громадянства

Кадри із тієї демонстрації були передані телевізійною станцією Ен-Би-Сі із новинами два рази у дні 28-го і два рази у дні 29-го травня. Згадка про цю ориґінальну демонстрацію була теж два рази на Сі-Бі-Ес телебаченні. У філядельфійському щоденнику „Філядельфія Інквайрер" була у дні 29-го травня велика прихильна стаття із двома великими знімками, а у новому філядельфійському часописі „Джорнал" стаття із великою знімкою. Вістки про цю демонстрацію були передані тежількома філядельфійськими радіостанціями.

Є дуже позитивним і багатомовним явищем, що філядельфійський Комітет Оборони Мороза і новоповстала Українська Ліга проти знеславлювання, які перші й одинокі на терені не тільки Філядельфії, але мабуть цілої Америки відважно, рішучо і незвичайно успішно зареагували на телебаченні, в радіо та в американській пресі проти брехливих оскаржень „Голокосту", є водночас українськими організаціями, які активно співпрацюють з тими жидівськими організаціями та одиницями, які виявляють зрозуміння для потреби жидівсько-української співпраці проти спільного поневолювача, червоної Москви.

Ця спільна українсько-жидівська імпреза, з одночасними рішучими протестами проти фільму „Голокост", є рівночасно і відповідю на пропаганду „Голокосту", що українці є антисемітами.

ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ ЄВАНГЕЛИКІВ-БАПТИСТІВ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України продістався заклик статти в обороні євангеликів-баптистів, адресований до „Країн, які підписали Кінцевий акт Гельсінських угод, Комітету прав людини ООН, Світової Ради Церков, Організації Міжнародної Амнестії і до всіх християн світу".

Петро Вінс

Заклик підписали члени Української Гельсінкської групи Петро Вінс і Ніна Строката. Він написаний в лютому 1978 року ще перед арештом і засудом Петра Вінса, і в ньому сказано:

„Від жовтня 1977 року значно посилилися репресії проти євангельських християн-баптистів в СРСР. Відбулися обшуки на квартирах віруючих в Києві, Ростові; Джамбулі, Алма-Аті, Фрунзе, Джетисай Чимкентської області. Сконфісковано велику кількість Біблій, Євангелей, збірників церковних гімнів та іншої релігійної літератури. Відбулися арешти і суди над віруючими в Бога в багатьох містах країни.

I. 5 листопада 1977 року в Омській області Москаленського району заарештували членів церкви ЄХБ (євангельських християн-баптистів):

II. 17 листопада 1977 року заарештували просвітера Тімошевської церкви Краснодарського краю Костюченка Г. В., нещодавно звільненого з ув'язнення. В грудні засудили його на один рік позбавлення волі. Він — батько 9 дітей.

III. 25 листопада 1977 року в Кінгсеппі Ленінградської области засудили на 3 і пів року таборів загального режиму співробітницю видавництва „Християнин" Зайцеву Ларису; Зайцеву Людмилу на 4 роки таборів загального режиму; Левен І. І. — на 5 років таборів загального режиму; Кооп Д. І. — на 3 і пів року таборів загального режиму.

ІУ. В місті Ісик Алма-Атінської области, за навчання дітей релігії, засуджені — Вольф Я. П. на 2 роки таборів, Классен А. на 2 і пів року позбавлення волі.

У. 9 грудня 1977 року в місті Джетисай Чимкентської области арештували Вернера П. І. Сконфіскували релігійну літературу в-ва „Християнин", яку він переховував у хаті. Вернер П. І. — батько 10 дітей.

УІ. Затримані при перевоженні християнської духовної літератури: 6 грудня 1977 — Вибр (?(А., Петкер А.; 27 грудня 1977 року забрали з поїзду в місті Семіпалатинське членів Новосибірської церкви ЄХБ: Жеребнічков Н. Є., Крекер Я. К., Карман В. Р., Якимов Л. І.

УІІ. 8 грудня 1978 року в місті Джамбулі органи прокуратури зробили обшук у 7 хатах віруючих. Забрали церковну бібліотеку, 22 тисячі церковних грошей, приватну релігійну літературу.

Заарештовані: Панфілін П. Ф., Фот Я. Я., Берген Б. І., Омєліч Г. В.; Берген В. І. й Омєліч Г. В. були пізніше звільнені, при умові, що їм невільно виїхати з міста.

УІІІ. 19 грудня 1977

(Закінчення на ст. 4-ій)

СОВЄТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ВЛАДІМІРА І МАРІЮ СЛЄПАКІВ В „ХУЛІГАНСТВІ"

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі Дейвід К. Шіплер інформує у числі газети з 4-го червня ц. р., що совєтські чинники обвинувачують відомого жидівського активіста і члена московської Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди Владіміра Слєпака і його дружину Марію у „злісному хуліганстві" і вимагають засудження їх на 5 років ув'язнення тільки за те, що вони виставили у вікні і на балконі свого помешкання в Москві плякат з домаганням дати їм можливість виїхати до сина, який від декількох років перебуває в Ізраїлі. На плякаті, який опісля агенти КгБ і уніформовані міліціянти, виломавши двері в помешканні Слєпаків, подерли на куски і викинули на вулицю, не було жадних антисовєтських гасел чи образливих слів, а тільки звичайний заклик: „Пустіть нас до нашого сина в Ізраїль!" Такий публічний виступ звичайно карається в Совєтському Союзі 15 днями в'язниці чи грошевою карою, але у випадку Слєпаків московська прокуратура вирішила поступити інакше, зламавши, очевидно, закон власної держави, і використати його для політичної цілі, тимбільше, що випадок стався в часі напружених відносин між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, а також напруження внутрі СССР у зв'язку з численними протестними акціями дисидентів і політичними процесами, які недавно відбулися над проф. Юрієм Орловим і двома грузинськими активістами та членами Гельсінкської Групи. Крім того, виставлений Слєпаками плякат на восьмому поверсі їхнього помешкання на вулиці Горкого, у віддаленні тільки кількох кварталів від Кремля, викликав помітне зацікавлення перехожої публіки, яка у числі понад тисячу осіб зібралась на вулиці, приглядалася, як аґенти КҐБ знімали великий напис, по-різному реагуючи.

Вдершись вкінці до помешкання Слєпаків, поліцисти заарештували Владіміра Слєпака, електронічного інженера і його дружину Марію, лікаря і вивезли у невідомому напрямі. Вечором Марію Слєпак звільнили з ув'язнення, залишивши однак під арештом її мужа.

Владімір Слєпак це син старого большевика Соломона Слєпака, який в часі революції допомагав комуністам здобувати владу в Росії, за що після був призначений членом Президії Комінтерну. Коли його син, якого він назвав іменем Леніна Владіміром, вніс прохання про візу до Ізраїля в 1970 р., старий Соломон зірвав відносини з сином, назвавши його „ворогом народу". Від того часу батько і син втратили майже цілковито всякий зв'язок між собою. Старший син Владіміра Слєпака, Александер, одружившися минулого року з американкою і виїхав на Захід; молодший син Леонід відмовився минулої осені іти до совєтської армії і від того часу переховується у невідомих місцях в СССР. Владімір Слєпак протестував також відкрито в часі політичного процесу над Ю. Орловим, як це робили також інші совєтські дисиденти та західні держави, в тому числі Державний департамент ЗСА. Дисиденти в СССР свідомі того, що американський тиск на верховодів Кремля захоронює їх перед совєтськими чинниками, але в останніх 18-ох місяцях совєти зуміли переконати багатьох на Заході, що їхні протести тільки шкодять дисидентам.

Ген. Петро Григоренко виступить в Клівленді в кінці цього тижня

Клівленд, Огайо. — З Клівленду інформують, що ген. Петро Григоренко, відомий борець за людські права в Совєтському Союзі, член Московської і Української Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, а тепер активний оборонець цих Груп на Заході, прибуде в кінці цього тижня, 9, 10, і 11-го червня до Клівленду і відбуде там ряд приватних розмов, виступить на пресовій конференції і зустрінеться з великою українською громадою. Приїзд ген. Григоренка до Огайо спонзорують Українські Злучені Організації — Відділ УККА Великого Клівленду.

В п'ятницю, 9-го червня о год. 7:30 вечором у залі церкви св. Йосафата на Пармі ген. Григоренко матиме зустріч з українською громадою. Заплянована також зустріч генерала з представниками поодиноких національних груп та його виступ перед українською шкільною молоддю.

Відділ УККА надіється, що українська спільнота Клівленду і околиць візьме масово участь в імпрезах, головно в зустрічі ген. П. Григоренка з українською громадою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шкідливе ембарго

Президент Джіммі Картер минулого четверга розпочав широкозакроєну кампанію, яка має на меті переконати Конгрес скасувати ембарго на продаж зброї Туреччині, яке законодавці встановили в 1975-му році окупації північної частини Кипру турецькими військовими частинами, які мали американську зброю. Протягом наступних трьох тижнів сам Президент, члени його уряду та високі старшини збройних сил ЗСА переконуватимуть конгресові комісії та окремих законодавців, що ембарго повинно бути скасоване якнайшвидше для збереження оборонної спроможности Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і для запевнення безпеки цілого вільного світу.

Аргументи і побоювання президента Картера Картера цілком правильні, бо ембарго на продаж зброї Туреччині вже мало дуже негативний вплив на оборонну силу НАТО, а якщо це ембарго проіснує довше, то загроза для вільного світу зросте ще більше.

Ще в 1975-му році Туреччина у відплату за це ембарго припинила всю діяльність на американських базах на турецькій території, що дуже послабило оборонну і розвідчу спроможність НАТО в східній частині Середземного моря. Тепер провід НАТО, як теж американські політичні та військові аналітики побоюються, що Анкара, якщо далі не одержуватиме зброї від Америки, може ще більше послабити свою співпрацю з НАТО, або зайняти ,,невтральне'' становище у конфлікті між вільним світом і комуністичним бльоком, на що вже натякав турецький прем'єр Булент Ечевіт, чи навіть погодитися купувати зброю від Совєтського Союзу, що совєтські власті вже, між іншим, пропонували.

Дальша активна участь Туреччини в НАТО конечно потрібна, бо Туреччина положена в дуже важливій під стратегічним поглядом частині світу. Вона бо контролює доступ совєтських кораблів до Середземного моря через Дарданелли, як також заступає доступ Совєтському Союзові до багатих нафтових піль Близького Сходу. Крім того, Туреччина лежить в тій частині Середземного моря, звідкіля може контролювати доступ до Суезького каналу, а заразом і доступ до Червоного моря, Перської затоки та Індійського океану.

Значить, полагодження конфлікту між Вашінгтоном та Анкарою щодо ембарга на продаж зброї Туреччині — це справа, яка повинна бути розв'язана якнайшвидше. Треба надіятися, що розпочата минулого тижня президентом Картером кампанія, в яку будуть включені чільні члени його уряду та високі військовики, увінчається успіхом. Законодавці з обох Палат Конгресу повинні прислухатись до закликів Президента та спеціялістів із Державного департаменту і Пентагону, як теж лідерів інших членів НАТО і уневажнити ембарго на продаж зброї Туреччині, бо цього вимагає не тільки безпека держав Північно-Атлантійського Союзу, але безпека і майбутність цілого вільного світу.

Брежнєв знову обвинувачує ЗСА

Прага. — Леонід Брежнєв, закінчуючи свої чотириденні відвідини Чехо-Словаччини, знову обвинуватив ЗСА і їх союзників Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) у встряванні в справи Африки. В спільному комунікаті, що його підписали Брежнєв і чехословацький комуністичний ватажок Густав Гусак напередодні віддлету Брежнєва до Москви в п'ятницю, 2-го червня ц. р., ці два комуністичні ватажки не дали відповіді на обвинувачення президента Картера, що Совєтський Союз піддержує збройні терористичні акції в Африці. Вони заявили, що СССР і Чехо-Словаччина надалі піддержуватимуть ,,поневолені народи Зімбабве, Намібії і Південної Африки в їх боротьбі за свободу''. Зімбабве і Намібія — це назви, що їх вживають негритянські націоналісти для окреслення Родезії і Південнозахідньої Африки.

Комунікат подано до публічного відома після кінцевого прийняття в честь Брежнєва в замку Градчани, яке, до речі, збойкотували дипломати червоного Китаю. В комунікаті Брежнєв і Гусак рівнож закликають до відтягнення всіх військ з Кипру та ліквідації всіх чужинецьких військових баз.

М. Мельник

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЄДНОСТИ

I

Деякі люди кажуть, що об'єднання українських політичних груп не є таке важливе. Основна річ, щоб ті групи між собою надто не сварились та щоб вони щось робили. Того роду становище неможливо трактувати серйозно і тому конечно думати над тим,кому і як створити спільний фронт.

Політичні групи єднаються тоді, коли вони не тільки знайдуть спільну мову відносно основних принципів їхньої політики, але й прийдуть до переконання, що нація є в критичній ситуації і добро нації цього об'єднання рішуче вимагає. Ми не раз завважували, як у такій критичній ситуації політичні провідники інших націй в ім'я єдности резигнували з певної частини своїх особистих і групових інтересів із свідомістю, що тільки того роду поступки є передумовою для політичного об'єднання. Та у нас, на жаль, надто багато людей шукає за причинами для того, щоб виправдати брак охоти до спільної дії, або щоб об'єднуватись тільки в такий спосіб, як їм найвигідніше.

Під сучасну пору об'єднання усіх політичних груп, що стоять на становищі визвольної боротьби за відновлення української держави, усім розумним людям повинно видаватись абсолютною конечністю. Об'єднання таке принесло б користі також економічного порядку і було б жестом величезної ваги. Жест той був би такий важливий тому, що його символіку завважив би цілий український народ. Він не залишився б теж без значення для репрезентації українських національних інтересів за кордоном.

Для багатьох людей по той бік кільчастих дротів найважливішою річчю це познайомлення західнього (та й іншого) світу з українською проблемою. Наприклад, вони кажуть, що є багато важливіше написати статтю в американському чи німецькому часописі чи журналі, чим, скажімо, у ,,Свободі''. Того роду активність серед людей західнього світу є безумовно дуже важлива, але я часом маю враження, що ми активність тут утотожнюємо із реальними політичними здобутками. Так наче б вистачаюча кількість того роду активности зблизила нас до того моменту, де, скажімо, Америка почала б домагатись від росіян, щоб вони залишили українські землі.

Багато корисніший і більш реальний підхід до тих проблем є такий: коли ми плянуємо якісь політичні акції, нам треба, перш за все, дивитись на їхні наслідки не на публічну опінію Заходу, а на публічну опінію в Україні. Коли український народ втратить охоту боротись за свою незалежність, тоді ми нікого не переконаємо про те, що українська політична проблема взагалі існує. Ніхто не буде трактувати серйозно людей, які репрезентують один відсоток свого народу.

Це, що ми діємо, і те, що ми пишемо в українській мові тут, знаходило і знаходить собі дорогу в Україну. Про це немає найменшого сумніву. І наші акції й ідеї, що ми їх формуємо тут, не залишаються без наслідків на спосіб думання української провідної верстви в краю. Навіть червоні російські спеціялісти контролі думок своїх невільників не годні тих ідей затримати. У подібний спосіб багато з нас реагує на те, що діється в краю.

Слідкуючи довгий час за реакцією росіян та їхніх вислужників в Україні, мені не тяжко було завважити, що ніодин червоний диктатор не легковажив українських ,,націоналістів''. Згадаймо тільки Коновальця, Бандеру, Ребета, а може й інших, про яких ми не знаємо. Згадаймо виступ Хрущова проти Я. Стецька, заяву Брежнєва в справі ,,совєтського народу'' і безперервну лайку на ,,буржуазних націоналістів'' першими секретарями КПУ і цілою пропагандивною машиною в Україні.

Політичні становища вільних українців, які заторкують спосіб думання в Україні, спричиняють багато сильнішу реакцію в україномовній пресі в Україні, чим акції вільних українців, скеровані на публічну опінію Заходу. Тут варто згадати створення СКВУ, становище до ,,суверенної держави УРСР'' та її представництва в Об'єднаних Націях, становище до російсько-китайського конфлікту, спроби порозуміння з поляками, литовцями та іншими національностями і т. п. Отже, вплив вільних українців на публічну опінію в Україні є основною небезпекою для росіян. Це є для них багато більша небезпека, чим страх перед тим, що якась західня держава за намовою вільних українців почне якусь акцію для поліпшення долі українського народу.

Їхня реакція базується на їхньому власному широкому досвіді. Перш за все, вони добре пам'ятають еміґрантів Лєніна і Троцького. Подруге, вони мали і мають в себе втікачів-комуністів з інших країн і вони знають добре, скільки того роду втікачі можуть зробити.

(Продовження буде)

І. Дурбак

У 50-РІЧЧЯ ПЕРШОГО ВИСТУПУ В. АВРАМЕНКА В АМЕРИЦІ

I

50 років тому, 25-го травня 1928, наш славетний балетмайстер Василь Авраменко виступив перший раз в Америці під час Світової жіночої вистави в Чікаґо, чим звернув увагу багатотисячної публіки на унікальну й неповторну красу українського народного танку. Від того часу Авраменко мав тисячі виступів, зорганізував сотні курсів українських танків з тисячами нашої молоді, перший вивів на великі світові сцени сотні українських танцюристів, викликуючи скрізь небувалий ентузіязм.

Життєвий і мистецький шлях Василя Авраменка такий незвичайний, унікальний, чекає на письменника, щоб увічнив його в біографічному романі, чекає на фільмового режисера, щоб увічнив його в біографічному фільмі. І роман і фільм повинні бути здійснені ще за життя нашого світової слави подвижника українського народного танку, що його він зумів відродити, устійнити кроки й мелодії та вивести на світові сцени.

На жаль, він тепер так якби призабутний. Закінчив 83 роки творчого життя, та заслуговує вповні, щоб пригадати його величезні заслуги для українського танкового мистецтва.

Недалеко батьківщини Тараса Шевченка, в містечку Стеблові Канівського повіту, 22 березня 1895 р. прийшов на світ у сім'ї незаможного селянина Кирила Авраменка й Параскевії з Довбушів наймолодший син Василько, сьома, дитина. Мав одну сестру Любу, що опікувалася по смерти матери, коли мав 4 роки, і п'ятьох братів. Батько оженився удруге, і малий Василько пішов у найми до доброї жидівської родини, звідси його приязнь до покривдженого жидівського народу, що терпів під царським ярмом так само, як український нарід. Дідусь Лазар розповідав йому про козацьку славу, подібно як і Тарасів дід Іван, запорожець і гайдамака. Несподівано його старші брати покликали його до себе, до Владивостоку, бо там було легше за працю. 14-літній юнак Василько побачив немало світу від Києва до Владивостоку, де почав працювати як замітач шкільного будинку. Почав ходити на вечірні курси для неграмотних, потім працював у військових доках, на кораблях, побував в Японії й Китаю. Одного вечора був на виставі мандрівного театру ,,Наталка-Полтавка". Немов ,,Євшан-зілля" причарувала його ,,Наталка-Полтавка", нагадала сестру Любу, пригадала рідну землю, українські пісні й танки. Він забажав довідатися більше про Україну, навчився читати, закінчив трирічні вчительські курси.

З вибухом Першої світової війни в 1914 р. його покликали до війська. Закінчив підстаршинську школу як прапорщик і пішов на фронт. Був ранений, довший час був у лічниці в Мінську. Тут виступав театр Ваврика, що грав і українські п'єси. Авраменко виступав у цьому мандрівному театрі як комік з великим успіхом. На початку революції в 1917 р. в Мінську відбулася нарада українських старшин з участю Симона Петлюри. Тоді створено Українську Раду під проводом С. Петлюри. Це мало вирішний вплив на молодого прапорщика Авраменка. Він написав революційну поему ,,До України", виступав з нею на численних мітинґах вояків і його запальні слова захоплювали військові маси, Як видужав, вернувся на рідну землю, прибув до Києва, що шумів як море в медових місяцях революції. Авраменко зголосився до Симона Петлюри, що був тоді секретарем військових справ при уряді Української Центральної Ради. Петлюра порадив йому: — ,,Ідіть до драматичної школи, Ви як артист зробите більше ніж як військовик. Наш Національний Театр виховує завзятців, яких Україні найбільше потрібно''. Авраменко зголосився до драматичної школи, що її закінчив після однорічної науки, потім до Театрального Інституту, де викладав про українські народні танки молодий гуцул Михайло Костів-Верховинець, що завідував балетом в Українському Національному Театрі Миколи Садовського. Він був не тільки першорядним знавцем українського танку, співу й музики, але й незрівняним виконавцем наших танків. Його покази українських танків просто зачаровували слухачів його лекцій і мали вирішний вплив на Авраменка.

Коли замовкла українська зброя, — тоді колишні українські вояки вхопили за зброю мистецтва. В лютому 1921 р. прибула до табору інтернованих українських вояків у Каліші група артистів театру М. Садовського. Між ними був В. Авраменко, що почав організувати школу українських народних танків. Він переборов усі початкові труднощі, і... затанцював увесь табір! Мистець Олександер Карпенко намалював цілий альбом карикатур (40), присвячений Авраменкові та його школі танків. Перші прилюдні виступи школи танків Авраменка були великим тріюмфом українського танку. Наперед Авраменко мав доповідь про історію українського народного танку. Потім чергувалися танки: козачок, коломийка, гопак колом, метелиця й ін. Найбільше подобалися: чумак, запорозький гопак,композиції ,,Сон Катерини" й балет ,,За Україну", що представляв символічно боротьбу за Україну.

У грудні 1921 р. Авраменко покинув тайком табор у Каліші та виплив на ширші води. Він бажав показати світові красу українського танку, старався викликати зацікавлення для українського танку серед своїх і чужих. Літом 1922 р. Авраменко прибув до Львова, зорганізував школу танків і дав перший виступ 22 травня 1922 р. в залі ім. М. Лисенка. Перший виступ Авраменка в Галичині був його великим тріюмфом. Він зорганізував школи танків в усіх більших містах Галичини, разом з бандуристом Данилом Щербиною мав 72 гостинні виступи не тільки по містах, але й по більших селах, скрізь викликуючи небувалий ентузіязм для українського танку. В листопаді 1922 р. переїхав на Волинь, де при допомозі наших послів зорганізував 65 виступи, створив 5 шкіл українського танку. В 1924 р. Авраменко вернувся до Галичини, зорганізував школи танку у Львові, Стрию, Перемишлі. Станиславові, Дрогобичі, Тернополі, Коломиї та в інших містах. У Львові від 20 березня до 20 травня 1924 р. відбув інструкторський курс танків, що мав велике значення для дальшого розвитку українського танкового мистецтва. Адміністратором і організатором виступів і шкіл був Андрій Давиденко, що мав дозвіл від польської влади для театру ,,Розрада", але ви-

(Продовження на стор. 4-ій)

ПЕРШИЙ РІК ІНСТИТУТУ ІМ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Філядельфія. (О.С.П.) — Інститут ім. Симона Петлюри діє як наукова інституція уже один рік. Як на початки праці, громадянство досить добре підтримало Інститут морально та фінансово. За цей час надійшло до 4-ох тисяч дол., готівкою та декляраціями. Імена жертводавців будуть опубліковано у брошурі ,,Інститут ім. Симона Петлюри: перший рік його діяльности".

Ще минулого року Інститут видав Бібліографію про Симона Петлюру, як відповідь на книжку д-ра Фельдмана, що назвав свою книжку ,,Погромщик". Зібрана література у бібліографії про Симона Петлюру у 8-ми мовах, всього коло 850 назов.

Інститут ім. Симона Петлюри, у співпраці з УККА, Відділ Мічіґен, готує монументальну працю про більшевицький злочин у Вінниці. Ця праця вийде в англійській мові і складатиметься з повного тексту офіційного звіту Міжнародньої Комісії, що досліджувала цей злочин у 1943 році. Так само буде долучений англійський переклад спогадів члена Комісії інж. М. Селешка. Ці спогади уже перекладені на англійську мову. Так само до праці будуть долучені вибрані спогади окремих очевидців.

Перекладається на англійську мову 1-ий том Творів Симона Петлюри. Перекладачка пані мґр Леся Пасюк-Джонс жертвує свою працю безкоштовно, а так само задеклярувала 1,000 дол. на друк 1-го тому. Видання буде строго академічне; праці Симона Петлюри друкуватимуться паралельно в мові, в якій він писав, і по-англійськи.

Уже зібрані дипломатичні документи ЗСА щодо України 1917-1918 рр. Зфотографовано понад 1,000 листів документів і починається редагування. З цих неопублікованих документів виринає новий прихильний образ американської дипломатії щодо України. Справа в тім, що до тепер видані невеликі збірники документів спотворюють дипломатів ЗСА щодо України, бо були підібрані тенденційно.

Так само підготована до друку книжка на 360 сторінок, де вперше трактовано історію американської дипломатії щодо України та УНР, вже на базі деяких неопублікованих документів під авторством американця Вейна Вілліямса.

До друку теж готова праця про створення КП(б)У у 1917-1918 рр., праця базована на безлічі першоджерел, а так само використаний неопублікований архів В. Винниченка (а зокрема його ,,Щоденник"), а теж і архів Л. Троцького. З праці ясно, що КП(б)У це чисто російська партія, прямий виконавець волі Москви, партія глибоко ворожа Україні від самих початків її створення.

Інші праці, зокрема про Листопадовий Зрив та ЗУНР, готуються у відповідних комісіях Інституту.

Підготовляється Наукова Конференція, присвячена 100-літтю з дня народження Симона Петлюри. Конференція відбудеться восени 1979 року у Філядельфії.

Уладнується транспортація до Осідку Інституту у Філядельфії великих збірок книжок, архівів, журналів та музейних експонатів, запропонованих Інститутові, усього понад 50 тисяч одиниць, д-р Т. Олесіюка, директора П. Олексієнко, пані Куниці, пані Терещенко та інж. Биковського.

Ведеться так само інша праця, але дотепер зібрані фонди, за які Інститут ім. Симона Петлюри дуже вдячний громадянству, ледве чи вистачають на підготовчу працю.

Потрібні дальші серйозні фонди, чи у формі пожертв чи у формі згадки у заповітах, бо Інститут розгортає роботу не лише на це десятиліття, а й на довше майбутнє.

Але Інститутові так само потрібні не лише фінанси, а й дальша моральна підтримка і поради щодо діяльности Інституту ім. Симона Петлюри.

Закликається українське громадянство до дальшої жертвенности: Пожертви та побажання слати на адресу: Dr. Oleh S. Pidhainy, President, Symon Petlura Institute, 1211 — 68th Avenue, Philadelphia, Pa. 19126, USA.

ПРО ПОЧАТКИ ДВОМОВНОГО ШКІЛЬНИЦТВА В АЛЬБЕРТІ

(Інтерв'ю з П. Саварином)

III

П.: Який був вислід кампанії за вписами дітей до передшкіль, в яких школах вони приміщувалися і хто були перші учительки?

В.: Після інтенсивної кампанії записалося 96 дітей: 65 до публічного, а 31 до католицького передшкілля, а примістилися вони в наступних школах: Клара Тайнер, Ґрендв'ю гайтс, Вудкрофт, св. Матея і Прінстон. Першими учительками тих передшкіль стали п-і: Дж. Дучимінська, І. Кухаришин, М. Пастушенко, П. Цимбалюк (учительки) та М. Калінська, Н. Мисак, І. Онуферко, Е. Славутич, Л. Штендера (асистенки). Навчання почалося 3 січня 1974 року.

П.: Чи це було достатнє число, тобто, таке, як ви сподівалися?

В.: Ні! Коли я намічував побажані числа, мені хотілося мати в чотирьох частинах міста по два передшкілля, один публічний, а другий католицький, кожний по 25 дітей, разом 200 дітей, а принайменше 100 дітей, але навіть мінімум не можна було осягнути. Взагалі, 200 дітей навіть досі нам не вдалося осягнути, бо осінню 1974 р. вписалося 95 нових дітей, 1975 р. — 154 дітей, 1976 р. — 108 дітей, а 1977 р. — 155 дітей, разом 604 дітей від початку дотепер. Але ми сподіваємось, що колись впишеться більше.

П.: Цікаво, які були кошти передшкілля весною 1974 р.?

В.: Трудно точно сказати, але наскільки мені відомо, то кошти перевозу дітей, учительок, приладдя тощо весною 1974 р. дійшли до 50,000.00 дол., з яких б. 20,000.00 дол. прийшло від міністра культури Госта Шмідта, б. 20,000.00 дол. склала українська спільнота Едмонтону, а б. 10.000.00 батьки дітей.

П.: Коли запало рішення передати передшкілля під контролю шкільних рад і чому?

В.: 25 квітня 1974 р. на спільних зборах батьківських комітетів. А рішення передати головно з фінансових міркувань.

П.: Чи шкільні ради передали тоді всі кошти передшкілля восени 1974 р.?

В.: Не всі. Батькам і українській спільноті довелося далі субсидувати перевіз дітей до передшкілля. Все, що уряд дає, то даровий квиток на автобус, або 30 центів за милю (максимум 2.20 дол. на день на дитину.), якщо немає автобусу, а багато дітей треба часто довозити навіть таксівками (малі, або батьки не хотять посилати їх автобусами). Напр., ц. р. треба доставляти 39 дітей,а це коштує батьків по 20.00 дол. від дитини місячно, а крім того, б. 10.000.00 українську спільноту річно, за публічне передшкілля тільки. Мало того, через кошти перевозу ми тратимо деяку кількість дітей, бо не всі батьки спроможні чи хочуть оплачувати кошти перевозу.

П.: Коли шкільні ради перебрали контролю над передшкіллям, чи тоді батьківські комітети під головством п-ни Марійки Фляк зліквідувалися?

В.: Так, вони перестали існувати 3 березня 1975 р., а властиво 10 березня 1975 р., коли відбулися останні збори. До речі, батьківські комітети передшкілля перестали існувати 3 березня 1975 р., бо тоді була створена Українська Двомовна Асоціяція, яка й перебрала як передшкілля, так і двомовні школи. Першою головою Української Двомовної Асоціяції була вибрана п-і Марійка Вуйцік, опісля головою був п. Орест Іванишин, який 8 лютого 1977 р. передав провід п. Мирославові Когутові.

П.: Коли батьківські комітети займалися приєднанням дітей до передшкілля і збіркою фондів, що робив Кб?

В.: Кб займався загальною цілою акцією, а зокрема — справою дозволу шкільних рад і розмовами з міністрами так в справі передшкілля, як і в справі двомовних шкіл. Одне йшло впарі з другим цілий час. І так тієї осени 1973 р. Кб: 12 листопада відбув зустріч з д-ром Гейстінґсом, асистентом міністра і керівником передшкілля і добився обіцянки від осени 1974 року фінансувати передшкілля з урядової каси (ходили д-р Манолій Лупул, посол Василь Дячук і я); 16 листопада відбув зустріч з міністром Горстом Шмідом і одержав від нього 19.350.00 дол. допомоги на передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і я); 22 листопада відбув зустріч з інспектором католицьких шкіл д-ром Гаролдом МекНілем і добився обіцянки допомогти в організуванні передшкілля (ходили знову д-р Манолій Лупул і я); 27 листопада відбув зустріч і вручив меморіял публічній шкільній раді та одержав обіцянку розглянути справу передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і Ярослав Росляк); 10 грудня відбув зустріч з католицькою шкільною радою, вручив їй меморіял і дістав згоду на передшкілля (ходили д-р Манолій Лупул і я); 22 грудня відбув зустріч з міністром д-ром Албертом Гоголем і одержав його попертя (ходили знову д-р Манолій Лупул і я); 27 грудня відбув зустріч з міністрами Люї Гайндменом і Горстом Шмідом (ходив цілий комітет багатокультурности) і т. д.

П.: А як було з дозволом на двомовне навчання шкільних рад?

В.: Трохи тяжче. Католицька шкільна рада погодилася на двомовне навчання в засаді 7 січня 1974 р., а публічна шкільна рада — 14 січня 1974 о., одначе, зі справжнім рішенням стали обі зволікати, мовляв — нема програми і нема фондів, і нам ще прийшлося відбути одну спільну зустріч-нараду, тим разом з представниками міністерства освіти і шкільних рад.

П.: Коли ж вона відбулася і хто взяв в ній участь?

В.: Ця остання, точніше — рішальна зустріч Кб з урядовцями відбулася 25 січня 1974 р.; в ній взяли участь: д-р Дж. Грабі, асистент міністра освіти, від міністерства, д-р Дж. Торґенруд і д-р Дж. Джовнс від публічної шкільної ради, д-р Ф. Лямору, д-р Г. МекНіл і п. О'Гара від католицької шкільної ради та д-р Манолій Лупул, Лаврентій Дікур і я від Кб.

Коли ж міністерство освіти остаточно рішило почати двомовне навчання восени 1974 р.?

В.: 11 лютого 1974 р., під час побачення д-ра Лупула, Дікура і мене в міністра освіти Люї Гайндмена. Два дні пізніше мін. Гайндмен тофіційно повідомив голів шкільних рад, Дж. Броссо і Дж. Фалконера, щоб поробили відповідні приготування, хоча ,,Едмонтон Джорнал'' ще 23 січня подав до відома, що шкільні ради пічнуть українсько-англійське навчання в таких школах: св. Агнес, св. Василія і св. Матея (католицьких) і Клара Тайнер, Вудкрофт та Прінстон (публічні).

П.: Кому уряд доручив приготувати програму?

В.: Учительці української мови п-і Ксені Турко. Зі свого боку шкільні ради призначили пань Л. Сліпчук і М. Задорожну на координаторок навчання, точніше — відповідальними за вписи.

П. Коли уряд дав згоду починати навчання восени 1974 р., чи призначив якусь суму, чи просто погодився покривати всі кошти?

В.: Добре питання. Уряд дозволив на навчання ,,на трирічній експериментальній основі'' і призначив на те тільки 150.000.00 дол. Отже, це означало, що на друкування підручників і посібників треба було шукати окремо грошей.

П.: І як Кб дав собі раду?

В.: Дуже просто. Вніс прохання до федерального уряду (через Федерацію КУПіП), а що член нашого комітету, д-р М. Лупул, був одночасно членом всеканадської ради багатокультурности, ми 25 травня 1975 р. одержали 56,605.000, і праця пішла гладко, тобто, були гроші на друкування всього, що п-і Ксеня Турко зі своїми співробітницями (п-і Л. Штендера, Е. Славутич і другі) приготовляла. 26 серпня 1977 р., цим разом на прохання едм. якупіП, одержано ще 86,600.00 дол. від фед. міністерства багатокультурности.

П.: А як пішло з вписами до 1-ої кляси: чи, крім дітей, які були в передшкіллі, вписалися ще які діти?

В.: На жаль — тільки кількоро. Народ, як звичайно, боявся невідомого, поволі привик до думки, що її ширили англосакси, мовляв, досить англійської мови, а крім того — посилати дітей до школи далеко від дому — це окремий труд і кошти, на що не всі приготовані.

[Продовження буде]

ВІДЗНАЧЕНО ЮВІЛЕЙ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ційних справ Братства, підкреслено позитивну поставу та піддержку Братства наших центральних громадських установ — СКВУ, УККА і КУК, та найбільше уваги присвячено видавничим справам Братства, а зокрема постійній піддержці одинокого у вільному світі українського вояцького журналу ,,Вісті комбатанта'' і виданні у найближчому часі двох нових книжок, а це книжки інж. Романа Крохмалюка про Військову Управу та спогадів В. Будного про Дивізію у полоні в Ріміні, які вже незадовго вийдуть друком з рамени Головної Управи Братства.

Головною точкою святкувань був Ювілейний Бенкет у суботу, 13-го травня, що його відкрив коротким словом голова Головної Управи Братства д-р Роман Дражньовський, а провадив ним дальше заступник голови Крайової Управи Братства у ЗСА інж. Іван Скіра.

Після вояцького Апелю з участю прапорів поодиноких Станиць Братства, що його перевів голова Крайової Управи Братства в ЗСА мгр Богдан Артимишин, ювілейне слово виголосив редактор журналу ,,Вісті комбатанта'' д-р Мирослав Малецький з Торонта, який подав коротку аналізу створення Української Дивізії ,,Галичина'' у 1943 р. та її ролю і значення в історії українських визвольних змагань як одної події і символу того часу у нерозривному ланцюгу збройної боротьби українського народу за своє право жити своїм власним вільним і самостійним державним життям.

У ювілейному бенкеті взяло участь понад 350 осіб — колишніх вояків дивізії з родинами, як також багато представників центральних та крайових організацій, як СКВУ й УНС (Й. Лисогір), УККА й УРС (І. Олесин), ,,Провидіння'' (д-р О. Білик), Українські Американські Ветерани (Г. Полчі), Головна Управа ОбВ УА (ред. І. Кедрин-Рудницький), Головна Управа Об'єднання кол. вояків УПА (полк. Ю. Лопатинський), Головна Управа Товариства б. вояків УПА (М. Ковальчин), Головна Управа Братства І. УД УНА (д-р Роман Дражньовський), Крайова Управа І. УД в Канаді (ред. В. Верига), Крайова Управа Братства в ЗСА (мгр Б. Артимишин), НТШ (д-р Я. Падох), Асоціяція Українських Університетських Професорів (проф. І. Телюк), Головна Управа СУМА (М. Шмігель), Пласт (І. Куровицька), Головна Управа Т-ва Українських Інженерів (інж. Л. Калинич), ОДВУ й Т-во Прихильників УНР (п-і Д. Букшована), Український Демократичний Рух (д-р О. Волянський), Координаційний Комітет комбатантських організацій в Ню Йорку (полк. В. Стек) та інші місцеві громадські товариства й організації. Пресу заступав пресовий кореспондент мгр Олександер Луцький. Слід підкреслити, що у бенкеті взяло участь, окрім членів Головної і Крайових Управ Братства, також багато із активу Братства на місцях, голови чи представники Станиць Братства із Торонта, Монтреалю, Гамілтону, Ню Йорку, Нюарку, Філядельфії, Боффало, Гартфорду, Ню Гейвену, Рочестеру, Лігайтону, Чікаго, Бріджпорту, Братства ,,Броди-Лев'', яких із вояцьким гумором представив адміністратор ,,Вістей комбатанта'' Богдан Бігус із Торонта.

З нагоди ювілею 35-річчя створення Української Дивізії наспіло багато письмових привітів, між ними й від Блаженнішого Патріярха Йосифа, Митрополита Мстислава, Митрополита Максима Германюка з Канади, кол. головнокомандуючого Українською Національною Армією ген. штабу генерала-полковника Павла Шандрука, проф. Кубійовича з Франції та ряду громадських організацій. Усні привітання під час бенкету передали ред. Іван Кедрин-Рудницький від Головної Управи ОбВУА та всіх комбатантських організацій та п. Йосип Лисогір від СКВУ і всіх громадських організанізацій.

У мистецькій частині бенкету, якою провадив Орест ,,Гого'' Слупчинський, Капеля Бандуристів при Станиці Дивізійників у Нюарку під керівництвом О. Головацького і В. Юркевича відспівала декілька вояцьких і народних пісень. Молода талановита рецитаторка Мотря Слупчинська з Ню Йорку продеклямувала вірш Б. Бори ,,Ти твердо стій!'' Гучними оплесками сприйняли присутні виступи двох побратимів по зброї мистців піяніста Тараса Логуша із Сиракюз та бандуриста Володимира Моти із Монтреалю, які, між іншим, виступали також під час концерту з нагоди Крайового З'їзду Дивізійників у вересні минулого року на ,,Верховині''. Тарас Логуш, який студіював піяно ще у Львові, а пізніше Німеччині та Америці та виступав із своїми власними композиціями на різних концертах, відіграв декілька своїх композицій на тему дивізійників та інших вояцьких пісень. Бандурист бас-баритон Володимир Мота із Монтреалю, співак ще дивізійного хору ,,Бурлака'' у Ріміні, відомий бандурист, який часто виступав у Канаді й Америці, між іншим на Світовій Виставці ,,Експо 1967'' та телевізійних передачах, виконав три вояцькі й народні пісні. Збагатила мистецьку програму відома співачка сопрано Марія Ясінська-Мурована, яка при фортепіяновому супроводі Роберта Гейдоса відспівала аріозо ,,Радість татянки'', арію з опери ,,Івасик- Телесик'' Фоменка, ,,Жита'' А. Гнатишина та вперше виконала нову пісню А. Гнатишина ,,Героям Дивізії'', який до слів Богдана Стефанишина (дивізійник із Філядельфії) уложив музику на спеціяльне замовлення уфундування співачки Марії Ясінської-Мурованої з нагоди ювілею 35-річчя Української Дивізії. За цей мистецький дарунок співачки присутні виявили їй свою подяку довгими оплесками.

Після бенкету відбулися дивізійні вечерниці до гри оркестри ,,Дніпро'' О. Строцького, в часі яких аранжер Оест ,,Гого'' Слупчинський забавляв гостей разом із М. Шарком дотепними жартами та жартівливими монологами, а ,,о пів до другої години'' переспів традиційний ,,дивізійний марш''.

На другий день в неділю, 14-го травня, учасники святкувань вояцькою колоною із прапорами й піснею на устах помашерували до новозбудованої церкви Св. Тройці на Союзівці, де її парох о. Михайло Шевчук відслужив св. Літургію в намірення українського народу й війська та Панахиду за поляглих вояків Української Дивізії,

Під час обидвох днів святкувань була відкрита виставка знімок Дивізії із 1943-47 рр., яку зорганізувала Станиця Дивізійників у Філядельфії.

Генерал Гейґ залишиться на пості командира військ НАТО

Брюссель. — Під час інтерв'ю з американськими кореспондентами, генерал Александер Гейґ, головнокомандувач військовими силами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), повідомив, що президент Джіммі Картер звернувся до нього, щоб надалі залишився на тому пості і він погодився.

Його теперішня каденція мала закінчитися 1-го січня 1979-го року, але він залишиться на тому пості принаймні ще на один, або навіть на два роки. У розмові з журналістами ген. Гейґ сказав, що хоче довести до успішного завершення намічені ним та іншими старшинами НАТО пляни щодо скріплення союзних військ у Західній Европі, зокрема поліпшення їхньої готовости виконувати наглі оборонні акції.

У кінці минулого місяця поширилися чутки, що ген. Гейґ, який теж є головним командиром американських військ в Европі, плянував зрезиґнувати з обох постів, бо вважав, що уряд президента Картера не засягає його порад відносно важливих військових справ, як теж з уваги на те, що не погоджувався з рішенням Президента покищо відкласти продукцію невтронної бомби. Ген. Гейґ, однак, заперечив ці поголоски, але щойно після наради з чільними членами уряду ЗСА.

Під час останнього інтерв'ю ген. Гейґ сказав, що військове втручання Совєтського Союзу у справи африканських країн — це доказ ,,ненажерливости'' Москви, додаючи, що совєтський лідер Леонід Брежнєв та інші члени Політбюра компартії СССР не є ,,розсудливими державними мужами'', як це часами їх характеризує західня преса.

Коментуючи ситуацію на Близькому Сході та в країнах ,,третього світу'', Гейґ твердив, що Захід зможе протиставитися старанням Москви поширити свої впливи тільки застосуванням ,,всіх політичних, економічних і мілітарних ресурсів'', які посідає вільний світ.

Ген. Гейґ висловив затурбовання фактом що Сенатська комісія для закордонних справ вирішила продовжувати ембарґо на продаж американської зброї Туреччині, членові НАТО. Це ембарґо, встановлене в 1975-му році після окупації північної частини Кипру турецькими з'єднаннями, дуже послабило оборонну спроможність НАТО у південносхідній частині Европи та на обширі Середземного моря — сказав Гейґ — додаючи, що ситуація погіршуватиметься, якщо ембарґо не буде скасоване.

Ген. Гейґ дуже популярний між европейськими членами НАТО, бо виявився дуже добрим організатором, плянувальником і військовим стратегом. Тому повідомлення, що він залишиться на пості головнокомандувача військ НАТО викликало дуже прихильну реакцію в західньоевропейській пресі.

Картер знову критикував Москву

Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер у суботу, 27-го травня, переговорював зі совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком в справі нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), але також видвигнув питання військового втручання Совєтського Союзу і Куби в Африку, як рівнож гостро скритикував совєтські власті за постійне порушування прав людини, зокрема натаврував засудження Юрія Орлова, провідника Московської групи нагляду над виконанням Гельсінкської угоди, на сім років ув'язнення і п'ять років заслання.

Президент і державний секретар Сайрус Венс після наради з Ґромиком поінформували, що хоча не усунено головних розбіжностей щодо САЛТ II, то наступив ,,деякий проґрес'' на тому відтинку. Натомість Ґромико сказав, що Президент базував критику Совєтського Союзу і Куби щодо Африки на ,,неправдивих і неточних інформаціях'', додаючи, що Совєтський Союз не плянує захоплювати Африки, бо не потребує її.

Секретар Венс, у присутності Ґромика, сказав кореспондентам, що протестує проти заяв совєтського міністра відносно ,,неточности'' інформацій щодо втручання СССР і Куби в Африку, зазначуючи, що американський уряд, зокрема президент Картер, має незаперечні і точні інформації в тій справі.

Коментатори вказують, що обвинувачення Совєтського Союзу американськими урядовцями, як теж відповідь Ґромика — це найгостріша публічна виміна думок за останніх кільканадцять років.

КОНФЕРЕНЦІЯ
УЧИТЕЛІВ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА
Шкільної Ради УККА

та

З'ЇЗД
ЦЕНТРАЛІ ОПІКУНІВ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА

23-25-го червня 1978 р., в Рочестері, Н. Й.

Nazareth College

4245 East Ave. (Rt. 96), Піттсфорд, Н.Я. (Rochester)

Tel. (716) 586-2525

ПРОГРАМА:

23-го червня, п'ятниця:

3:00-4:45 по пол.

Спільна сесія: д-р Є. ФЕДОРЕНКО.

а. Форма й завдання нашого шкільництва — д-р Р. ДРАЖНЬОВСЬКИЙ.

б. Вживання та збереження української мови, як чинника національного виховання — д-р БОЙЧУК.

в. Методи навчання української мови, як другої, в канадійських школах — д-р Ю. ДЖУРОВЕЦЬ.

24-го червня, субота:

9:00-10:30 ранку — Учительські семінарі по клясах та предметах.

3:30-5:00 по пол. — Спільна сесія. Програмова комісія.

6:30-8:00 веч. — Спільна сесія. Підручникова комісія.

8:00 веч. — БЕНКЕТ

25-го червня, неділя:

9:00-12:00 ранку — Спільна сесія: Шкільної Ради і Централі Опікунів.

Про ближчі інформації, звертатися до **Шкільної Ради на число тел.: (212) 477-1200, або до Рочестеру, до д-ра Трача, тел.: (716) 381-8006.**

ШКІЛЬНА РАДА

Український Музичний Інститут Америки, Інк.

Відділ Ню Йорк

Неділя, 11-го червня 1978 року год. 6-та веч.

ДИПЛОМОВИЙ РЕЧИТАЛЬ
МАРТИ МАЧАЙ

(Кляса Мелані Байлової)

В програмі твори: Баха, Бетговена, Брамса, Жука, Косенка, Нижанківського, Шопена, Дебюссі і Ліста.

Заля Українського Інституту Америки, Інк.

2 Схід 79 вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замовляйте

ГРАМОФОННІ ПЛАТІВКИ

та

МАГНЕТОФОННІ СТРІЧКИ

наґрані українським хором

,,ДНІПРО'' в Міннесоті

- На складі маємо: 1. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ. 2. КОЛЯДКИ та ЩЕДРІВКИ. 3. У МІСТЕЧКУ БОГУСЛАВКУ (народні пісні).
- Магнетофонні стрічки (народні пісні).
- Ціна кожної платівки 5.00 дол.
- Ціна магнетофонної стрічки (eight track) 6.00 дол., (cassette) 5.00 дол. Книгарням, склепам, парафіям та кольпортерам даємо знижку: 20 відсотків від 1 до 49 штук та 30 відсотків від 50 штук та більше. Для поодиноких замовлень ціна пересилки платівок та стрічок в ЗСА .50 центів.
- Замовлення разом з оплатою висилати на адресу:

UKRAINIAN CHORUS "DNIPRO"

5716 — 46th Avenue South, Minneapolis, Minn. 55417

УВАГА! **УВАГА!**

МУЗИЧНО-РОЗВАГОВІ ТАБОРИ

Українського Хору ,,МОЛОДА ДУМКА'' в Ню Йорку

відбудуться від **23-го липня до 12-го серпня 1978 р.**

на Оселі УРСоюзу ,,Верховина'' в Ґлен Спей, Н. Й.

для молоді у віці від 8-16 років.

За анкетами зголошень проситься звертатися до

UKRAINIAN CHORUS "DUMKA" OF AMERICA, Inc. (Moloda Dumka)

140-142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

ТАБОРОВИЙ КОМІТЕТ

ПОДЯКА

Висловлюю мою глибоку подяку Всім Тим, Які причинилися до похоронних врочистостей моєї ДРУЖИНИ

сл. п.

ОКСАНИ ҐЕНҐАЛО

яка відійшла з Волі Всевишнього у Вічність, дня 26-го лютого 1978 року у Філядельфії, Па., після довготривалої важкої недуги.

Поперше, щиро дякую:

Всечеснішому Отцеві Мартинові Канавановi, за похоронні відправи і за зворушливе слово про Покійну під час Заупокійної Літургії.

Складаю щиру подяку за прощальнімі промови на Панахиді:

Д-рові Богданові Гнатюкові, голові Центральної Управи ОДВУ та прощав Дружину від — ІСНО, Проводу Українських Націоналістів, ОДВУ та Братніх Організацій.

Інженерові Миронові Ганушевському, Голові Осередку Праці Пластунів Сеньйорів, що прощав від Пласту.

П. Д-р Наталії Пазуняк, що прощала від Українського Золотого Хреста і від СФУЖО.

Д-рові Олександрові Біликові, Екзекутивному Віце-Президентові ЗУАДК-у, що прощав Покійну від цієї Установи.

Довголітній учительці Рідної Школи п. Марії Галій, що прощала від 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги.

Редакторці мгр Ірині Пеленській, що прощала від СКВУОР-у та редакції журналу ,,Українка в Світі''.

Сердечно дякую за надгробні промови:

Д-рові Петрові Стерчові, голові УККА Філядельфійського Відділу, що прощав Покійну від всього зорганізованого громадянства, Відділу УККА в Філядельфії, від Торговельної Академії в Мукачеві, Сваляві й Братиславі та від проф. Августина Штефана.

ВП. Олегові Лащенкові, що прощав Покійну від Культурно-Освітньої Референтури ПУН та від празьких Друзів.

Висловлюю глибоку подяку Всім, що підготовили тризну: зокрема д-рові Миколі Ценкові, Заступникові Голови УККА, Пластові, 20-му Відділові СУА та Марійській Дружині при церкві Христа Царя.

Щиро дякую за зворушливі промови під час тризни: мгр Миронові Утрисковi, що промовляв від Товариства ,,Бойківщини''. Д-рові М. Ценкові, за закреслення життєвого шляху Покійної і відданість Українській Визвольній Ідеї, Інж. Лідії Бурачинській, голові СФУЖО. П-ні Марії Касіян від Світлички при УЗХ. П. Миколі Ящукові від Оселі ім. О. Ольжича, а також ВП. Ярославові Климовському і Інж. Левкові Яцкевичеві, що промовляли від Приятелів. Зокрема п-ні Уляні Михайлюк, що прощала Покійну від Таборів Молоді УЗХ. Дякую Всім Тим Друзям, які допомагали у ці незвичайно важкі для мене дні, а також Усім Учасникам похоронних відправ, та за всі висловлені кондоленції і за всі численні грошеві пожертви, замість квітів на могилу моєї покійної Дружини.

Щиро дякую заведенню Насевичів, за дбайливо проведені похорони.

ПЕТРО ҐЕНҐАЛО

В пам'ять моїх Батьків

сл. п. Василя і Катерини Стефанів

складаю 500.00 долярів

на Катедру Українознавства в Гарварді.

Flint, Mich. Стефан СТЕФАНІВ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

В неділю, 11-го червня 1978 р., о 12 год. дня

в День 19-ої річниці смерти Першого Президента УВАН у США

Проф. Михайла Олексійовича ВЕТУХОВА

буде відслужена

П А Н А Х И Д А

на могилі Покійного

на Українському Православному Цвинтарі

в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що дня 2-го червня 1978 року помер

Д-р МАТВІЙ СТАХІВ

уродженець Зборівщини 1895-го року.

ПРИВАТНИЙ ПОХОРОН відбудеться 15-го липня 1978 р. з похоронного заведення М. Насевича у Філядельфії на цвинтар у Факс Чейсі в Дженкінставні, Па.

У глибокому смутку:

ФРАНКА — дружина

ЯРОСЛАВ — син з дружиною і дітьми

Український Конґресовий Комітет Америки

з жалем подає Українському Громадянству сумну вістку, що в п'ятницю, 2-го червня 1978 року, ненадійно, упокоївся в Бозі, в домі свого сина Ярослава в Каліфорнії

сл. п. Проф. Д-р
МАТВІЙ СТАХІВ

уродж. 30-го листопада 1895 року в с. Нуще, пов. Зборів, Зах. Україна, довголітній член Екзекутиви УККА і член Секретаріяту СКВУ від його створення 1967 року, учасник Українських Визвольних Змагань. Відійшов один із найвидатніших науковців, політичний, суспільно-громадський діяч та публіцист, який протягом 50 років відограв важливу ролю у формуванню української політичної думки.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Висловлюємо наше глибоке співчуття опечаленій Дружині, Синові і Родині.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки

Ближчі дані про похорон будуть подані пізніше.

Дня 2-го червня року Божого 1978, у віці життя 88, з Волі Божої, відійшов в інший світ

Полковник
АРГІПП ЙОСИПОВИЧ
КМЕТА

в Першу світову війну, в час українізації російської армії, з батальйоном 6-го Стрілецького Полку, в кінці листопада 1917 р. злився в 10-ий Український Корпус, місто Серет, Румунія. Командиром Корпусу Генерального Штабу був генерал-хорунжий Липко, за Першу світову війну найстаршим з боєвих орденів мав Золоту ,,Ґеорґієвську'' зброю. Був ранений. В 1918 р. був Командиром 8-ої Чернігівської Сотні, 4-го Сердюцького Полку. В роках 1918-1919 був Командиром 4-го Полку Січових Стрільців. З 1940 належав до Гетьманського Руху.

ПЕРША ПАНАХИДА — 4-го червня 1978 р., о год. 12-ій дня, в церкві Всіх Святих, 201 Схід 11-та вул. при 3-ій Авеню в Ню Йорку.

ДРУГА ПАНАХИДА в похоронному заведенні П. Яреми, 5-го червня 1978 р., о год. 7-ій вечора.

ПОХОРОННИЙ ПРОВІД з церкви Всіх Святих після СЛУЖБИ БОЖОЇ, 6-го червня 1978 р., о год. 11:30 ранку до кладовища у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Зі смутком і жалем повідомляють:

дружина — ЕВСТОЛІЯ

син — ІГОР з дружиною Надією, внуками АНДРІЄМ і ОЛЕКСАНДРОМ

і сестра — НАДІ-ОЛЬГА КЕКІШ

УКРАЇНЦІ ВШАНУВАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

приміщена бібліотека та архівний матеріял відзначеного і в якім м. ін. одна із кімнат буде зберігати українські музейні збірки. Якщо додати, що у святі прийняв участь ще й уповноважений делегат Центрального Мічіґенського Університету (з яким УВУ тісно співдіє вже від 5 років), то це тільки підкреслює важливість хвилини, що поєднала три університети — трьох різних народів, що діють у трьох державах: Мічіґенський Університет репрезентував проф. д-р М. Степаненко, який привіз також привітального листа від президента Університету — проф. Абеля.

Акт промоції — в конвокаційній залі Університету — зачався від молитви, відспіваної українським молодіжним хором „Весна", після чого склали привіти: президент Університету проф. д-р В. Беґґ, посадник Саскатуну Ц. Врайт, представник Уряду Саскачеванської провінції Рольф та губернатор Саскачевану Ц. Ірвайн МакІнтош. Коротку характеристику заслуг Джона Діфенбейкера склали представники УВУ: проректор проф. д-р З. Соколюк по-українськи й по-німецьки) та проф. д-р П. Ґой (акредитований також в Ню Йоркському Сіті Коледжі — в англійській мові). Шанувальне слово мав ректор проф. д-р В. Янів (по французьки), а після нього прочитав латинський текст диплому голова Канадської Делеґатури УВУ проф. д-р Я. Рудницький, який вложив теж тоґу УВУ із спеціяльною накидкою. Вручення диплому ректором УВУ та подання руки всіх представників УВУ новому Почесному Докторові завершило офіційний акт, після чого промовив ще проф. д-р М. Степаненко від третього співдіючого у святі Університету. На закінчення відспівано український та канадський гимни.

Свято відбулося дуже достойно — за присутністю бл. 150 осіб вибраної публіки, здебільша репрезентантів різних установ, при чому добре була заступлена також українська колонія Саскатуну із Преосв. Владикою А. Роборецьким на чолі. Численно з'явилися також доктори і професори УВУ з терену Канади, які виступили у своїх тоґах. Не зважаючи на кількість привітів і промов, промоція тривала тільки 50 хвилин, що вказувало на справну підготову й викликало численні позитивні коментарі присутніх, в тому числі й місцевих журналістів чи фахових кінооператорів із телевізії.

Після короткого відпруження в часі прийняття („коктейлу"), на якому була добра нагода до взаємного ознайомлення офіціяльних делеґатів із місцевим громадянством, зачався — знову таки в приміщеннях Університету — бенкет (за присутністю бл. 300 осіб), що ним керував п. В. Подолюк. Вступну молитву прочитав Владика А. Роборецький, що поблагословив також подавані страви; кінцеву молитву подяки сказав місцевий отець протопресвітер — д-р УВУ - о. Г. Удод, парох православної громади. З видатних гостей треба ще назвати саскачеванського віцепрем'єра Р. Романова (перешкодженого в час промоції), кол. міністра і поч. д-ра УВУ І. Яремка, президента КУК д-ра УВУ С. Радчука, спеціяльно заслуженого для саскачеванської української православної громади о. протопресвітера д-ра Савчука, голову НТШ у ЗСА проф. д-ра УВУ Я. Падоха, що приїхав спеціяльно із Ню Йорку із привітом від найстаршого українського наукового Товариства, яке відзначатиме незабаром тридцятиліття своєї діяльности на терені ЗСА й Канади і багато інших. Мистецьку частину програми виповнили виступи бандуристів та хору „Весна", як теж місцевого балетного ансамблю „Євшан". Всі виступи зустрінулися із теплим признанням гостей.

Гостей привітав голова окремого Комітету Свята, прошений до цієї функції Ректоратом УВУ, сенатор проф. д-р Павло Юзик, а заслуги нового Доктора докладно змалював д-р С. Воробець, кол. губернатор Саскачевану (перший губернатор Провінції українського роду в Канаді). Після промови голова Саскачеванського Відділу КУК-у, проф. д-р З. Погорецький передав Дж. Діфебейкерові його погруддя — вирізьблене у бронзі відомим нашим майстром д-ром г. к. Л. Молодожанином для української кімнати в новому Центрі при Саскачеванському Університеті й присвяченому Дж. Діфенбейкерові; передача погруддя відбулася в присутності самого мистця, що приїхав на Свято із Вінніпеґу.

Завершенням бенкету (і цілого свята) була блискуча й водночас тепла промова самого Відзначеного, що вказав на джерела свого відношення до української спільноти у Канаді, серед якої він виростав і з якою в'яжуть його найкращі спогади дитинства. Тому він глибоко відчув трагічність долі цілого народу й це спонукало його до пізніших виступів в обороні справедливої справи на міжнародному форумі й до заініціювання внутрішних реформ у самій Канаді, що змагали до перебудови Федерації на засадах, які запевнили б Канаді передове місце у світі, як певний модель спільного співжиття народів. Він висловив теж своє зворушення, що, мовляв, у зв'язку із тими спогадами серед бл. 40 академічних відзначень, які він отримав за час свого життя, відзначення УВУ стоятиме на першону місці.

З огляду на віддаль центру УВУ із його приміщеннями у Мюнхені від Канади, підготовою акту промоції і бенкету мусів зайнятися спеціяльний місцевий Комітет, який очолив запрошений Ректоратом УВУ на пост голови сенатор проф. д-р П. Юзик. Основний тягар праці впав на місцевий Комітет у самому Саскатуні, очолений проф. Саскачеванського університету д-ром З. Погорецьким. До Центрального Комітету входили ще голови Фундацій УВУ: д-р І. Шумська-Мороз (Канада) та проф. д-р П. Ґой (ЗСА), координатор дії мґр О. Винницький, президент КУК д-р С. Радчук, проф. д-р В. Лучків та адвокат І. Бардин. На спеціяльнім підсумовуючім засіданні ректор УВУ, проф. д-р В. Янів, підкреслив великий вклад праці всіх названих, відзначаючи зокрема жертвенність проф. Погорецького і прохаючи його передати вислови щирої вдячности для всіх його місцевих співробітників. До мґра Винницького належав знов зв'язок між Ректором (б тій цілі приїздив він зокрема до Мюнхену), Центральним Комітетом у Канаді та місцевим Комітетом в Саскатуні, з якого то завдання вив'язався він зразково. В часі підсумовуючого засідання обговорено також питання зібрання всіх матеріялів Свята для архіву у студійному Центрі ім. Діфенбейкера при Саскачеванському університеті, зокрема всіх привітів та промов, які були записані на ленті,чи відгуків у пресі.До речі, перша — дуже позитивна інформація про Свято, враз із великою знімкою, появилася у Саскатунському щоденнику за 20 травня; промоції було присвячено також доволі багато місця у телебаченні. При складанні подяки проф. Янів висловив надію, що в рівній мірі сен. Юзик, як теж проф. Погорецький зможуть незабаром відвідати УВУ у Мюнхені, і заздалегідь запросив їх прочитати курси в характері професорів-гостей.

Обговорено також можливості постійної співдії УВУ із Саскачеванським університетом. Гості із Европи та позасаскатунських місцевостей мали нагоду відвідати деякі українські установи у Саскатуні та ствердити високий рівень місцевої організованости, до скріплення якої ще, незаперечно, спричиниться підйом місцевої громади, викликаний живим признанням чужинних гостей для атмосфери діловости й сердечности, у якій проходив історичний день української спільноти у Саскатуні.

У 50-РІЧЧЯ...

(Продовження зі ст. 2-ої)

У четвер, 25-го травня, минуло 50 років від першого виступу відомого балетмайстра і хореографа Василя Авраменка в Америці, а саме, на „Світовій Жіночій Виставці" в Чікаґо, куди він прибув з Канади. Після цього виступу маестро Авраменко заснував в ЗСА перші свої школи українських народних танців у Чікаґо, Детройті та Клівленді, а відтак і в інших великих і малих американських містах. Опісля, багато успішних виступів на найкращих сценах ЗСА, Канади, Бразилії, Арґентини та інших країн. На фото: Маестро Василь Авраменко в розмові з ред. Василем Тершаківцем під час недавніх відвідин у редакції „Свободи"

користав його і для виступів Авраменка. Він поширив свій репертуар, включив більше народних танків і своїх композиций, як „Плач Ізраїля", де Авраменко, ухарактеризований як старий жид, з кайданами на руках, виконує характеристичний танок, вкінці розриває кайдани й кидає їх з цілою силою на землю, під невгаваючі оплески публіки. Польська поліція арештувала його за цей танок, бо це була алюзія до поневоленої України в кайданах.

Польська поліція три рази арештувала його на Волині та в Галичині. Кат українських політв'язнів, комісар Кайдан, що замордував сл. п. Ольгу Басарабову, намовляв його стати поліційним аґентом...

Восені 1924 р. Авраменко втік до Чехо-Словаччини, але там заборонили йому виступати в Карпатській Україні. Авраменко наперед прибув до табору галицьких виходців у Юзефові, де зорганізував свою школу танків. Пізніше переїхав у Прагу, та в Подєбради, де зорганізував свою школу танків при допомозі корифея українського театру — Миколи Садовського.

Після п'ятьох років творчої праці між українцями в Польщі й Чехо-Словаччині, Авраменко виїхав кораблем до Канади і прибув до пристані Галіфаксу 12 грудня 1925 р. Митрополит Андрій Шептицький, великий Меценат мистців, допоміг йому фінансово, а його приятелі у Празі й Подєбрадах подбали, щоб українська Канада прийняла його якнайкраще. Два щирі друзі: Юрій Расан і Володимир Кухта допомогли його в Торонті зорганізувати школу танків. В серпні 1925 р. він виступав з українським танками під час Канадської Національної Вистави в Торонті перед 25,000 глядачами протягом 10 днів, отже 250,000 глядачів подивляло українські танки. Українські танцюристи здобули друге місце. Авраменко виступав зі своїми танцюристами не тільки в Торонті, але й в Гамілтоні, Ошаві, Форт Вілліямі, Порт Артурі, Кенорі, Вінніпеґу, Саскатуні, Едмонтоні, Ріджайні, Давфині, Калґарі, Віндзорі й багатьох інших містах Західньої Канади. Українська преса, як теж і канадська належно оцінили незвичайно заслуги В. Авраменка та неперевершену красу українських танків. Англомовна преса у Вінніпеґу підкреслила, що „оце вперше українці так знаменито запрезентували танковим мистецтвом свою національну культуру". „Українці у Вінніпеґу дають величавий балет-історичні й святкові танці отримують приголомшливі овації"... „Ці малолітні українці у своїх танках втілюють духа своїх предків прадавньої слов'янської раси та їхні веселощі й пристрасну тугу за волею" („Вінніпеґ Трібюн", 1927).

(Продовження буде)

ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

року в Кіровограді арештували члена Ради церков ЄХБ Антонова Івана Яковлевича. Він вже відбув раніше два строки ув'язнення за віру в Бога.

IX. 3 січня 1978 року в Ростові-на- Дону арештували служителя місцевої церкви Петерса Івана Даниловича. Він уже відбув раніше два роки ув'язнення за віру в Бога.

IX. 3 січня 1978 року в Ростові-на-Дону арештували служителя місцевої церкви Петерса Петра Даниловича. Перед тим він відбув три строки ув'язнення за свої християнські переконання.

Під постійною загрозою арешту є члени Ради церков ЄХБ: Хорева М. І., Батуріна Н. Г., Міняков І. В., предсідник Ради церков Крючкова Г. К., благовісники при РЦ ЄХБ Скорнякова Я. Г., Витікова П. Т, Плюшкова Є. Н.

Показані факти переслідування віруючих у нашій країні за переконання суперечать Кінцевому актові Гельсінкських угод, підписаних радянським урядом.

Ми звертаємося до всіх християн світу, до Комітету прав людини ООН, організації Міжнародної Амнестії, Світової Ради Церков з закликом виступити з протестом проти стосованих радянським урядом репресій до євангельських християн-баптистів, репресій, які набрали зокрема масового характеру після прийняття нової конституції СРСР.

Петро Вінс,
член Української Гельсінкської групи.
Ніна Строката,
член Української Гельсінкської групи".

Шевченківська Академія в Бріджпорті

У Бріджпорті, Конн., 16-го квітня ц. р. у залі української православної парохії при Йорк вул., заходом Відділу УККА відбулась святочна академія в честь Тараса Г. Шевченка. Починаючи програму місцевий український мішаний хор відспівав американський гимн і Шевченківський „Заповіт", а голова Відділу УККА В. Пелещук відкрив академію.

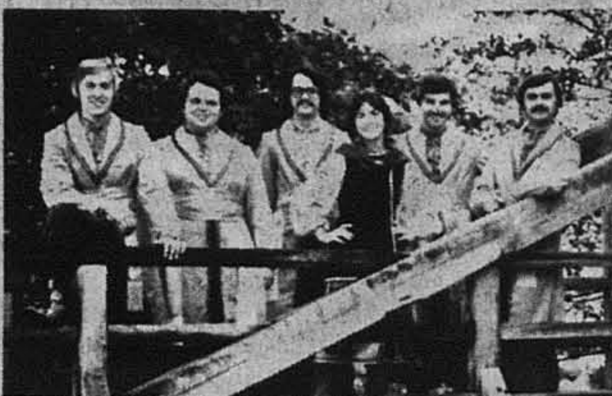
Настроєвий реферат „Т. Шевченко наш дороговказ в діяспорі", опрацювала і виголосила Р. Гайда. Мішаний хор під диригентурою В. Климука відспівав дві пісні: „Козака несуть", музика Леонтовича і „Кантата Шевченкові", музика Стеценка. Гурток пластунок „Гуцулки" під проводом Оксани Тромси відспівав дві ліричні пісні:

„Летять качки" і „Бандуристе Орле Сизий". Опісля слідувала інсценізація „Тарас Пастушок", що її виконали учень і учениці місцевої української школи під дирекцією М. Чубатої. Відтак мішаний хор під диригентурою М. Заяця відспівав пісні: „Сонце заходить", музика Роздольського і „Думи мої думи", музика Воробкевича. Перед закінченням передано Грамоту подяки від наших установ і товариств в Бріджпорті, колишньому голові Відділу УККА бл. п. інж. Мирославові Стаховву, за його цінну і жертвенну працю для добра громади, на руки вдови Дарії Стахів, дружини Покійного. Грамоту вручили В. Пелещук і С. Тарасюк з рамені Управи Відділу УККА в Бріджпорті.

Наприкінці всі відспівали український гимн.

Мгр С. Волянський

Струнний ансамбль ОДУМ у Чікаґо видав платівку

Струнний ансамбль ОДУМ-у в Чікаґо, (зліва): Петро Осійчук, Андрій Скиба, Володимир Мацкевич, Олена Сербу, Микола Семітко та Віктор Войтихів, кер. ансамблю.

Філія ОДУМ-у в Чікаґо в своїй праці приділяла велику увагу мистецьким одиницям. Для популяризації української пісні, музики та танців, між українцями і чужими, в 1959-му році створено дівочий квартет, в 1963 році ансамбль бандуристів. Ці мистецькі одиниці-гордість Філії, виступали на численних українських з'їздах, зустрічах, бенкетах, концертах та інших імпрезах та перед тисячами студентів по американських університетах та міжнародних виставках.

Про видання платівки з найкращими піснями та музикою у виконанні мистецьких одиниць ОДУМ-у Чікаґо говорилося на багатьох засіданнях управ Філії у різні роки. Але керівники груп були тієї думки, що їхні одиниці ще не готові видати платівки. Деякі з мистецьких одиниць, як наприклад струнна оркестра, яка нараховувала коло 60 осіб, вже припинила своє існування. З кращих виконавців струнної оркестри доповнено струнний квартет, який став струнним ансамблем ОДУМ-у. На протязі років одні члени ансамблю відходили, а на їхнє місце приходили інші.

Від 1971 року струнним ансамблем ОДУМ-у керує Віктор Войтихів, який є його членом з 1966 року. Цей ансамбль ОДУМ-у успішно виступав на різних українських імпрезах Чікаґо та околицях і своєю грою захоплював різнонаціональну публіку в таких містах ЗСА і Канади: Луївіл, Кентакі; Детройт, Мічіґан; Спрінґфілд і Чікаґо, Іллінойс; Давфін, пров. Манітоба; Торонто і Лондон, Онтаріо; та публіку на українських відпочинкових оселях „Україна", „Верховина", та „Союзівка".

Цього року струнний ансамбль ОДУМ-у під керівництвом Віктора Войтихова видав свою першу довгограючу пластинку, яка містить три в'язанки українських пісень („Повій вітре на Вкраїну", „Лем за мнов заплачуть", „Ой, ти хмелю ж, мій хмелю", „Лучче було не любити", „Ой забілили сніги", „Ой, не гаразд запорожці", „Ой, у лузі червона калина", „Місяць на небі", „Місяцю ясний", „Баламуте", „Їхав козак на війноньку", „Ой джиґуне, джиґуне", „Ой ходила дівчина беріжком", та танець), два марші, українську веселу шумку, „Верховино, ти світку наш і Щедрик Миколи Леонтовича.

З обидвох сторін кольорової обкладинки всміхаються життєрадісні шістьох членів ансамблю вбрані в український народний одяг, в якому вони завжди виступають, на тлі чудових краєвидів ботанічного парку Мортону.

Членами ансамблю є Петро Осійчук (бас), Володимир Мацкевич (гітара), Віктор Войтихів (перша мандоліна), Олена Сербу і Микола Семітко (друга мандоліна), та Андрій Скиба (мандоля).

Веселі, бойові, життєрадісні українські мелодії у виконанні струнного ансамблю захоплює молодь, старших і не-українців, які можливо ніколи не чули української музики. Тому й не дивно, що цього року їх знову запросили виступати 4-го і 5-го серпня на річному Фестивалі у Давфіні в Канаді. Струнний ансамбль плянує свій репертуар збагатити та врізноманітнити, додавши співочу групу дівчат, які будуть виступали разом з ансамблем.

Нововидану вартісну платівку, яка є гордістю всього ОДУМ-у, можна набути за 6 долярів, плюс 75 центів за пересилку, в членів управи Філії ОДУМ-у в Чікаґо, Міннеаполіс, Детройт, Ґошен, Індіяна, та Ню Джерзі, чи безпосередньо поштово висилати чек, або моні ордер на адресу:

The ODUM String Ensemble
3939 N. Ridgeway
Chicago, Illinois 60618

Новий випуск „Українського Історика"

(П.С.У.І.Т.). — Щойно появився випус „Українського Історика" (ч. 3-4, 1977) за головною редакцією проф. Любомира Винара із таким змістом: Олександер Оглоблин — „Наукове Товариство ім. Шевченка в історії України", Володимир Стойко — „Зїзд народів в Києві 1917 року", М. І. Мандрика — „Дещо за роки 1917-1918", Вадим Павловський — „Данило Щербаківський", В. Ревуцький — „Титан музейної справи", Любомир Винар — „Олександер Домбровський" (з нагоди 40-ліття наукової праці), М. Мельник — „Статистична інформація про українців у США", Михайло Біда — „Господарський розвиток українців в США", Олександер Домбровський — „Замітки до праці О. Пріцака про „Походження Руси", М. Біда — „Професор Борис Мартос", М. Антонович — „Листи Михайла Грушевського до Е. Фариняка", Дмитро Штогрин — „Монументальна праця Дмитра Чижевського" Наукова хроніка містить короткі статті про діяльність УІТ, Канадського Інституту українських студій, Інституту для досліджень Східньоевропейських студій, Американської слявістичної асоціяції і інших наукових установ. У даному числі знаходимо також покажчик змісту „Українського Історика" за роки 1974-1977, що його виготовив Маріян Ґавур.

„Український Історик" — це єдиний український історичний журнал у вільному світі. У 1978 році відзначаємо 15-річчя нашого історичного журналу. У зв'язку з цим переводиться одноразову збірку на Видавничий Фонд журналу для дальшої розбудови „Українського Історика". Ювілейне число „Українського Історика" за 1978 рік вже здано до друку. Передплата журналу на 1978 рік виносить 17 дол.

Добровільні датки і передплати проситься висилати на адресу:

"The Ukrainian Historian"
P.O. Box 312
Kent, Ohio 44240

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЧЕРВНЯ 1978 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ, 371-ий Відд., о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Вол. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ЧЕРВНЯ 1978 р.

ЛУДЛОВ, Масс. Збори Т-ва ім. І. Франка, 253-ій Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Кат. Церкви. На порядку: звіт делегата з 29-ої Конвенції УНС, затвердження злуки 68 Відд. з 253, вибір нового секретаря, бо дотеперішній виїздить на Фльориду. — В. Фіцик, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Поступовий Клюб 70-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в залі УНДому при Окленд та Фліт ст. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Ст. Білик, предс., М. Шеремета, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИПНЯ 1978 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст Проситься чл. взяти участь в зборах та вирівняти належні вкладки. **В місяці червні не буде зборів.** — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.